

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 1995:126) om organiserad
hälsokontroll avseende maedivisna hos får**

SJVFS 1999:25

Saknr K 155

Utkom från trycket
den 30 mars 1999
Omtryck

beslutade den 24 mars 1999

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 1, 3 och 8 §§ förordningen (1985:343) om kontroll av husdjur m.m., i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 1995:126) om organiserad hälsokontroll avseende maedivisna hos får

dels att 19, 25, 28, 29 och 30 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna skall införas en ny paragraf, 19 a §, av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Allmänt

1 § Bestämmelserna i denna författning har till syfte att genom frivillig anslutning av fårbesättningar till kontroll förebygga och bekämpa maedivisna hos får.

Definitioner

2 § I denna författning avses med

maedivisna: infektion med maedivisna virus,

djurhållare: den som äger eller på annat sätt ansvarar för får i en besättning som är ansluten till kontrollen,

besättning: samtliga får som av en djurhållare hålls i en anläggning, byggnad eller på ett geografiskt sammanhängande område,

smittad besättning: besättning med djur med konstaterad maedivisna infektion,

kontakt: direkt eller indirekt kontakt som kan sprida maedivisna till en fårbesättning ansluten till organiserad hälsokontroll avseende maedivisna, och

kontrollorganisation: den organisation som med stöd av 3 § utsetts att anordna kontroll av maedivisna hos får.

Kontrollorganisation

3 § Efter ansökan hos Statens jordbruksverk kan organisationer på jordbruksnäringens område eller andra sammanslutningar utses att anordna kontroll av maedivisna hos får i enlighet med bestämmelserna i denna författning.

Jordbruksverket kan avslå en ansökan om att få anordna kontroll enligt första stycket om det redan finns en organisation utsedd och det föreligger risk för att godkännande av fler organisationer skulle äventyra effektiviteten av den kontroll som redan bedrivs.

4 § En ansökan enligt 3 § första stycket skall innehålla organisationens plan och riktlinjer för bedrivande av maedivisnakontrollen i enlighet med dessa föreskrifter, uppgift om vem som enligt 5 § andra stycket skall ansvara för kontrollen samt dokumentation över den ansvariges utbildning och kompetens.

Av organisationens plan och riktlinjer skall framgå

1. resurser med avseende på ekonomi, personal och möjligheter till effektivitet i kontrollen,

2. arbetsinstruktioner samt krav på utbildning och kompetens hos de personer som skall ingå i kontrollsektionen,

3. instruktioner och riktlinjer för sammansättningen av den nämnd som avses i 7 §,

4. garantier för ett opartiskt utförande av kontrollen,

5. rutiner för överlämnande av rapporter enligt denna författning,

6. tidplan och mål för kontrollprogrammet,

7. regionindelning för kontrollen,

8. hur information om kontrollprogrammet skall spridas,

9. särskilda riktlinjer för sanering av smittade besättningar,

10. att organisationen i tillämpliga delar ska tillämpa förvaltningslagens regler i frågor om parts rätt att få del av uppgifter, om jäv samt om motivering av, underrättelse om och överklagande av beslut som rör kontrollen,

11. vilket eller vilka laboratorier som skall anlitas och vilken eller vilka analysmetoder som ska användas för provanalyser inom kontrollprogrammet, samt

12. garantier för att kontrollen kommer att ske med vetenskapliga metoder och med beaktande av aktuell vetenskap och beprövad erfarenhet.

5 § Organisation eller sammanslutning som avses i 3 § första stycket skall utse en sektion inom sig som skall utföra kontrollen enligt denna författning (kontrollsektionen). Om inte Jordbruksverket medger annat skall denna sektion vara organisatoriskt skild från all verksamhet inom organisationen eller sammanslutningen som inte avser kontroll eller provtagning enligt lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m. eller lagen (1992:1683) om provtagning på djur m.m.

Den som inom kontrollsektionen ansvarar för maedivisnaskontrollen skall vara veterinär.

6 § I varje region som upptas i plan och riktlinjer enligt 4 § 7 skall finnas en för verksamheten ansvarig veterinär.

7 § Kontrollorganisationen skall utse en rådgivande nämnd (MV-nämnden). Bland dess permanenta ledamöter skall ingå minst en företrädare för varje sammanslutning som representerar mer än 30 procent av de i landet aktiva färhållarna. MV-nämnden skall alltid inbjuda Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt samt en representant för länsveterinärerna att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden. Vid behov skall även andra sakkunniga inbjudas.

MV-nämnden skall bistå kontrollorganisationen med råd, vara remissorgan samt på eget initiativ till kontrollorganisationen anmäla förhållanden som den får kännedom om och som kan vara av betydelse för maedivisnaskontrollen.

Vid MV-nämndens sammanträden skall protokoll föras av en av de permanenta ledamöterna i nämnden. Protokollet skall uppta

1. tid och plats för sammanträdet,
2. vilka som deltagit,
3. en redogörelse för de frågor som behandlats och vilka principiella ställningstaganden som framkommit, samt
4. nämndens beslut.

Protokollet skall senast fyra veckor efter sammanträdet föreligga i utskrivet skick och vara justerat av två av de närvarande personerna.

8 § Maedivisnaskontrollen skall utföras på sätt som särskilt anges i denna författning samt genom särskilda inspektioner av den verksamhet som djurhållaren anmält till kontrollen och i övrigt i enlighet med organisationens plan och riktlinjer för kontrollverksamheten.

9 § Kontrollsektionen skall årligen senast den 1 mars lämna en rapport till Jordbruksverket. Rapporten skall innehålla uppgifter om antalet till kontrollen anslutna besättningar, resultatet av kontrollverksamheten, en bedömning av smittläget i landet samt en redogörelse för kontrollens resultat i förhållande till det mål och den tidplan som avses i 4 § 6.

Kontrollsektionen skall därutöver halvårsvis lämna Jordbruksverket rapporter med uppgifter om besättningar där sanering enligt 18 § pågår.

Kopior av rapporterna skall tillställas länsveterinärerna i de län där kontrollverksamhet utövas.

10 § Kontrollsektionen skall för varje ansluten besättning föra särskilda journaler av vilka skall framgå de testade fårens identitet och testresultat samt besättningens status enligt 24 - 29 §§. Kontrollsektionen skall vidare föra ett register över samtliga kontrollanslutna besättningar. Registret skall innehålla uppgifter om de tester som enligt 19 - 21 §§ skett i en besättning, besättningens status enligt 24 - 26 §§ samt vilka besättningar som förklarats fria från maedivisna enligt 27 - 29 §§ med angivande av vid vilken tidpunkt detta skett.

Anslutning till kontrollen

11 § Djurhållare som vill ansluta en besättning till maedivisnakontrollen skall anmäla detta till organisation som erhållit uppdrag att anordna kontrollen¹. Kontrollorganisationen skall till djurhållaren bekräfta anslutningen till maedivisnakontrollen när kraven i 12 § uppfyllts.

12 § En anmälan om anslutning av besättning till maedivisnakontrollen skall innehålla

1. en skriftlig förbindelse från djurhållaren att följa de föreskrifter som gäller för kontrollen samt vad kontrollorganisationen bestämmer i enlighet med denna författning och planen och riktlinjerna för dess verksamhet,

2. uppgift om antal får i besättningen, samt fårens ålder och ras,

3. uppgift om fåren i besättningen haft kontakt med andra fårbesättningar eller getter senare än tre år före ansökningstillfället, samt

4. i förekommande fall namn på och adress till ägaren till dessa kontaktbesättningar eller getter, uppgifter om tidpunkt för kontakten, vilka djur som förflyttats eller vilken annan kontakt som förelegat.

Djurhållarens åligganden

13 § Djurhållaren skall på begäran lämna kontrollsektionen, länsveterinären och Jordbruksverket tillträde till samtliga arealer och lokaler samt medverka till att dessa instanser får del av samtliga handlingar och uppgifter som kan vara av betydelse för kontrollverksamheten enligt denna författning.

¹Uppgift om vem som utsetts att anordna kontrollen kan inhämtas hos Jordbruksverket.

14 § Djurhållaren skall föra verksamhetsjournal som vid varje tidpunkt skall innehålla aktuella uppgifter om

1. antal får i besättningen, fårens ras, härstamning, födelsetidpunkt, kön och identitetsmärkning,

2. datum för insättande av nya får i besättningen, deras identitetsmärkning samt namn och adress på den föregående djurhållaren och i förekommande fall på transportören eller förmedlaren av djuren,

3. datum för uttagande av får ur besättningen, orsaken därtill samt om djuret flyttats till annan besättning den nya djurhållarens namn och adress, samt

4. datum för varje maedivisnaprovtagning och uppgifter om gällande status inom kontrollprogrammet.

15 § Djurhållaren skall till kontrollsektionen avge rapporter och försäkringar med det innehåll och vid de tidpunkter som kontrollsektionen bestämmer.

16 § Djurhållaren skall utan dröjsmål anmäla till kontrollsektionen om misstanke om maedivisna i besättningen uppkommer, om kontakt skett med får från smittad besättning, besättning med okänd eller lägre maedivisna (M) status eller med getter.

17 § Djurhållaren skall tillse att alla får och lamm, utöver vad som är särskilt föreskrivet om märkning av sådana djur, hålls identitetsmärkta på sätt som kontrollsektionen bestämmer.

18 § Djurhållaren skall vid konstaterad smitta med maedivisna följa kontrollorganisationens särskilda riktlinjer om sanering. Detsamma gäller för ägaren till ansluten besättning som innehåller får som tillförts från besättning där maedivisna påvisats, på fler än 10 procent eller på okänd andel av fåren, inom 36 månader efter det att får flyttades från den smittade besättningen.

Maedivisna provtagning

19 §² Ett besättningsprov utgörs av blodprov från samtliga får som är äldre än 12 månader i besättningen. Minst fem av de provtagna fåren skall vara äldre än 36 månader och ha vistats i besättningen sedan födseln eller komma från och vara födda i en och samma besättning samt vistats i den provtagande besättningen i 18 månader. (SJVFS 1999:25).

² Senaste lydelse SJVFS 1996:90.

19 a § När ett besättningsprov tas för förlängning av M3 status enligt 28 § är det, utan hinder av vad som framgår av 19 §, tillräckligt om besättningen består av minst 5 får över 12 månaders ålder. Om minst fem får i besättningen är äldre än 24 månader är det tillräckligt att blodprov tas på alla får över 24 månaders ålder. Alla får över 12 månaders ålder som tillförts besättningen skall dock provtas samtidigt. (SJVFS 1999:25).

20 § Provtagningen skall utföras av veterinär och proverna skall insändas för analys med den remiss och till det laboratorium som kontrollorganisationen bestämmer.

21 § Prov skall inte uttas från tackor senare än en månad före eller tidigare än en månad efter lamning.

Förklaring att besättning är fri från maedivisna m.m.

22 § Kontrollorganisationen skall omgående pröva och fatta beslut i frågor om friförklaring enligt 27 - 29 §§ av besättningar som är anslutna till kontrollen.

23 § Endast får från besättningar som tilldelats bevis om frihet från maedivisna (M3 status) enligt 27 - 29 §§ får försäljas tillsammans med intyg om frihet från maedivisna.

24 § Om i besättning som uppfyller kraven i 25 §, besättningsprov som uttagits och analyserats i enlighet med 19 - 21 §§ varit negativt avseende antikroppar mot maedivisna samt om de åligganden som följer av denna författning har iakttagits av djurhållaren skall kontrollsektionen, efter beaktande av 32 §, tilldela besättningen M1 status.

25 § M1 status får endast tilldelas en besättning i vilken getter inte förekommit från och med tidpunkten då besättningsprov tagits och som inte varit smittad eller i kontakt med en smittad besättning eller en besättning med okänd M status senare än 18 månader före besättningsprov. Undantag skall dock göras för besättningar med getter där samtliga getter vistats i besättningen i minst 18 månader eller är avkomor till sådana getter, om alla getter över 12 månaders ålder provtagits i samband med att besättningsprov tagits och getterna i övrigt uppfyller samma villkor som fåren. (SJVFS 1999:25).

26 § M2 status skall av kontrollsektionen tilldelas M1 besättning om

1. samtliga villkor för M1 status uppfyllts,
2. besättningen sedan M1 status tilldelats inte haft kontakt med andra besättningar än sådana med M2 och M3 status, samt

3. besättningsprov enligt 19 - 21 §§, uttaget minst 12 och högst 16 månader efter erhållande av de resultat som legat till grund för tilldelad M1 status eller, för nyetablerad besättning, efter tilldelning av M1 status enligt 29 § visat på frihet från maedivisna.

27 § Beslut om utfärdande av bevis om frihet från maedivisna (M3 status) skall fattas av kontrollorganisationen om

1. samtliga villkor för M2 status uppfyllts,
2. besättningen sedan M2 status tilldelats inte haft kontakt med andra besättningar än sådana med M2 eller M3 status, samt
3. besättningsprov enligt 19 - 21 §§, uttaget minst 12 och högst 16 månader efter erhållande av de resultat som legat till grund för tilldelad M2 status eller, för nyetablerad besättning, efter tilldelning av M2 status enligt 29 §, visat på frihet från maedivisna.

28 § Nytt beslut om M3 status skall fattas om

1. samtliga villkor för M3 status enligt 27 § uppfyllts,
2. besättningen sedan M3 status tilldelats inte haft kontakt med andra besättningar än sådana med M3 status, samt
3. ett besättningsprov tagits minst 33 och högst 39 månader efter att besättningen senast tilldelats M3 status och detta prov visat frihet från maedivisna. (*SJVFS 1999:25*).

29 § Om får flyttas från en besättning ansluten till maedivisnakontrollen för etablering av en ny besättning på annan plats kan kontrollsektionen efter ansökan medge att ursprungsbesättningens M status, även tilldelas den nyetablerade besättningen om

1. inga getter eller andra får än de tillförda finns på platsen
2. utrymmen där får eller getter vistats rengjorts i enlighet med kontrollsektionens anvisningar och denna rengöring avslutats minst 14 dagar innan nya får tillförs, och
3. beten dit får flyttas varit fria från får och getter minst 14 dagar innan nya får tillförs.

En nyetablerad besättnings M3 status skall verifieras 12-16 månader efter etableringen genom en ny provtagning enligt 19-21 §§ och beslutas enligt 22 §. (*SJVFS 1999:25*).

30 § Ett beslut om M3 status är giltigt i 39 månader, under förutsättning att de får som tillförts efter det senaste besättningsprovet, provtas inom 39 månader efter att de senast provtagits. Kontrollsektionen får medge förlängning av den ovan angivna tidsfristen med högst 24 månader för sådana får som tillförts en besättning, om detta är rimligt från smittskyddssynpunkt. Vid bedömningen skall särskild hänsyn tas till

1. den tid som förflutit mellan den senaste provtagningen vid den mottagande besättningen och den senaste provtagningen på de får som tillförts,
2. antalet får som tillförts, och
3. hur stor andel de får som tillförts utgör i den mottagande besättningen. (*SJVFS 1999:25*).

31 § Kontrollsektionen får om särskilda skäl föreligger medge förkortning ned till 10 månader samt förlängning av intervaller mellan besättningsprovtagningarna enligt 26 § punkt 3, 27 § punkt 3 och 28 § punkterna 3 och 4.

32 § Ett beslut om frihet från maedivisna enligt 27 - 29 §§ får inte fattas och status enligt 24 - 26 §§ får inte tilldelas om grundad misstanke om maedivisna föreligger. Ett meddelat beslut eller en tilldelad status får återkallas av kontrollorganisationen om tillämpliga villkor i denna författning inte uppfylls.

33 § Jordbruksverket kan återkalla beslutet att utse kontrollorganisation enligt 3 § om organisationen inte följer föreskrifterna i denna författning, planen och riktlinjerna för kontrollen eller på annat sätt förfar otillbörligt.

34 § Avgifter för kontroll i enlighet med vad som anges i denna författning får uttas enligt taxa som efter förslag från kontrollorganisationen fastställs av Jordbruksverket.

35 § Länsstyrelsen utövar tillsyn över kontroll enligt dessa föreskrifter. Veterinär som avses i 5 § är skyldig att till länsstyrelsen rapportera sådana brister i kontrollen som inte åtgärdats efter påpekanden av denne. Kontrollorganisationen skall tillhandahålla alla uppgifter som länsstyrelsen behöver för tillsynen. Om det vid tillsynen uppkommer allvarliga anmärkningar mot verksamheten skall länsstyrelsen anmäla detta till Jordbruksverket.

36 § Om särskilda skäl föreligger kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning³ träder i kraft den 1 september 1995.

³ SJVFS 1995:126.

2. Beslut om M status får före den 1 mars 1996 fattas utan hinder av 25 § för besättning som inte varit i kontakt med smittad besättning eller med besättning med okänd status avseende maedivisna efter ikraftträdandet av dessa föreskrifter.

3. Besättningar som erhållit M status efter kontroll i enlighet med 11 kap. i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1993:42) om organiserad hälsokontroll av husdjur skall vid tillämpning av de nya föreskrifterna om maedivisnakontroll anses ha erhållit detta status i enlighet med dessa föreskrifter.

Denna författning⁴ träder i kraft den 1 juli 1996.

Denna författning⁵ träder i kraft den 1 maj 1999.

INGBRITT IRHAMMAR

Bengt Larsson
(Djurhälsoenheten)

⁴ SJVFS 1996:90.

⁵ SJVFS 1999:25.